

ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐวานูอาตู

ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่^๑: สาธารณรัฐวานูอาตูมีพื้นที่ ๑๒,๑๙๐ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ กว่า ๘๓ เกาะ จำนวนประชากรจากการประมาณการขององค์การสหประชาชาติ มี ๓๐๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๖๒^๒ สภาพภูมิอากาศ^๓ เป็นเขตร้อนชื้น มีฤดูฝนที่ยาวนานและมีฝนตกชุกเกือบทุกเดือน ฝนจะเริ่มตกชุกและจะร้อนขึ้นตั้งแต่เดือนตุลาคม โดยจะร้อนที่สุดในเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายนซึ่งเป็นฤดูของพายุไซโคลน และอากาศจะเริ่มเย็นขึ้นในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน อุณหภูมิเฉลี่ยระหว่างวันอยู่ที่ ๒๐ - ๓๒ องศาเซลเซียส

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : แมงกานีส ไม้เนื้อแข็ง สินค้าประมง

พื้นที่การเกษตร^๔: พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๘๗๐ ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ ๑๕.๓๔ ของพื้นที่ทั้งหมด) พื้นที่ป่าไม้ ๔,๔๐๐ ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ ๓๖.๑ ของพื้นที่ทั้งหมด)

สินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญ : ปลาแช่แข็ง กาวา มะพร้าวและผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว โกโก้ ไม้ และกาแฟ

สถานการณ์ภาพรวมของประเทศ^๕:

สาธารณรัฐวานูอาตูเป็นประเทศหมู่เกาะที่การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจมาจากอุตสาหกรรมประมง การบริการด้านการท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท ดำรงชีพด้วยการทำประมงและทำการเกษตร สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ปลาแช่แข็ง กาวา มะพร้าวและผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว โกโก้ ไม้ และ กาแฟ

ข้อมูลเศรษฐกิจ

ภาพรวม^๖:

ปัจจุบันเศรษฐกิจของวานูอาตูกำลังฟื้นตัวจากความเสียหายมากมายที่เกิดจากพายุไซโคลนเมื่อปี ๒๕๕๘ ซึ่งในปี ๒๕๖๒ ที่ผ่านมามีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อยู่ที่ร้อยละ ๓.๘ แต่ในปี ๒๕๖๓ คาดว่าจะชะลอตัวลงอย่างมาก เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

เศรษฐกิจของหมู่เกาะส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๔๐ ขึ้นเคลื่อนด้วยการท่องเที่ยวและงานบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร้านอาหาร โรงแรม ร้านอาหาร ระบบสื่อสารและคมนาคม ก่อให้เกิดการจ้างงานเกือบ ๑ ใน ๓ ของประชากรในประเทศ ทั้งนี้ ประชากรกว่า ๒ ใน ๓ ดำรงชีพด้วยการทำเกษตรกรรม โดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย นอกจากนี้เศรษฐกิจของวานูอาตูยังได้รับแรงกระตุ้นจากอุตสาหกรรมการก่อสร้าง เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยและความเสียหายอันเกิดจากไซโคลนแพมในปี ๒๕๕๘

นักลงทุนในสาธารณรัฐวานูอาตูส่วนใหญ่มาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเน้นการลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยว การเงิน และการก่อสร้าง โดยในปี ๒๕๕๙ มีการเข้ามาลงทุนในประเทศทั้งสิ้น ๑๑๖ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ รัฐบาลวานูอาตูได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบคมนาคมทางอากาศ พัฒนาโรงแรม-ที่พัก และเรือสำราญ อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตร โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์

หนี้สาธารณะของสาธารณรัฐวานูอาตูอยู่ที่ร้อยละ ๔๙.๒ ของ GDP ในปี ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕๐.๗ ในปี ๒๕๖๓ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์การพัฒนายั่งยืนของธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF Debt Sustainability Analysis-DSA) อัตราเงินเฟ้อโดยประมาณสำหรับปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ร้อยละ ๒ คาดว่าในปี ๒๕๖๓ จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ ๒.๒ รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีนำเข้า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาการขายหนังสือเดินทาง (มูลค่าประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ) เป็นแหล่งรายได้ที่ใหญ่ที่สุดสำหรับรัฐบาลวานูอาตู

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามต่อประเทศ เนื่องจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นและพายุไซโคลนที่รุนแรง โดยวานูอาตูจัดอยู่ในอันดับที่หนึ่งตามดัชนีความเสี่ยงโลกปี ๒๕๖๒ (World Risk Index)

สาธารณรัฐวานูอาตูเป็นประเทศที่ยากจน มี GDP ต่อคนต่อปีอยู่ที่ ๒,๘๔๖.๑๐ เหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๖๒ แม้จะมีอัตราการว่างงานต่ำ (ร้อยละ ๕.๔ - โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย - Asian Development Bank) แต่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries (LDC)) วานูอาตูเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ การส่งออกที่สำคัญคือ ปลา เนื้อมะพร้าวแห้ง เนื้อวัว โกโก้ และไม้ ในขณะที่นำเข้าเชื้อเพลิง อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องจักร และเรือ เป็นหลัก ในเดือนมกราคมปี ๒๕๖๓ รัฐบาลตัดสินใจระงับการออกและต่ออายุใบอนุญาตส่งออกคาวา (kava) ทั้งหมด เนื่องจากความกังวลว่าผู้ส่งออกที่ใช้ประโยชน์จากเกษตรกรจ่ายราคาต่ำเกินไป (ในบางกรณีจ่ายต่ำกว่าราคาปกติถึงร้อยละ ๙๐)

ตามรายงานการลงทุนโลก (World Investment Report) ปี ๒๕๖๒ ที่ตีพิมพ์โดย UNCTAD มีเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไปยังสาธารณรัฐวานูอาตูถึง ๓๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๑ (เพิ่มขึ้นจาก ๒๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๐) อุตสาหกรรมที่ดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่วนใหญ่คือ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และไม้ ประเทศออสเตรเลียเป็นแหล่งสำคัญของการลงทุนจากต่างประเทศในเศรษฐกิจวานูอาตู (งบประมาณความช่วยเหลือของประเทศออสเตรเลียสำหรับประเทศวานูอาตูอยู่ที่ ๖๖.๒ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียใน

ปี ๒๕๖๒) โดยกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลียให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การเงิน และการก่อสร้าง โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว (นักท่องเที่ยว ๒ ใน ๓ ที่พำนักระยะยาวในสาธารณรัฐวานูอาตูและผู้โดยสารเรือสำราญส่วนใหญ่มาจากประเทศออสเตรเลีย) แหล่งเงินทุนอันดับรองลงมาคือจากญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์

ปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้นักลงทุนต่างชาติสนใจ คือ ระบบภาษีที่น่าสนใจ สถานการณ์ทางการเมืองที่มั่นคง และการทำงานเชิงรุกของหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตามภัยธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่สมบูรณ์ และปัจจัยทางภูมิศาสตร์ของประเทศก็ยังเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP - nominal)^๗: ๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ๒๗,๙๔๒.๘๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๒

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (GDP per capita) : ๒,๘๔๖.๑๐ เหรียญสหรัฐ หรือ ๘๘,๔๓๖.๕๗ บาท ในปี ๒๕๖๒

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำแนกตามประเภทที่มาของรายได้ (GDP - Composition, by sector of origin) อ้างอิงข้อมูลปี ๒๕๖๐^๘:

- ภาคเกษตรกรรม (Agricultural) ร้อยละ ๒๗.๓
- ภาคอุตสาหกรรม (Industry) ร้อยละ ๑๑.๘
- การบริการ (Service, Value added) ร้อยละ ๖๐.๘

มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด^๙: ๒๐๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ๖,๔๒๖.๘๕ ล้านบาท ถือเป็นผู้นำส่งออกที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ ๑๗๔ ของโลก

สินค้าส่งออก : ปลาแช่แข็ง เรือลาก เนื้อมะพร้าวแห้ง (คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ร้อยละ ๓๓.๗ และร้อยละ ๘.๓ ของมูลค่าการส่งออกทั้งประเทศ ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังประกอบด้วยไม้เนื้อหอม และเมล็ดโกโก้

คู่ค้าการส่งออก : มอริเตเนีย (ร้อยละ ๓๔) ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๓๒) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ ๘.๙) จีน (ร้อยละ ๖.๖) และเกาหลีใต้ (ร้อยละ ๔.๑)

มูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด : ๒๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ๗,๖๐๖.๖๖ ล้านบาท ถือเป็นผู้นำเข้าที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ ๑๙๒ ของโลก

สินค้านำเข้า : ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เนื้อสัตว์ เบเกอร์รี่ (คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙ ร้อยละ ๒.๗๙ และร้อยละ ๒.๗๐ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งประเทศ ตามลำดับ)

คู่ค้าการนำเข้า : มอริเตเนีย (ร้อยละ ๓๔) ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๓๒) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ ๘.๙) รัสเซีย (๓๕.๒%) จีน (ร้อยละ ๖.๖) และเกาหลีใต้ (ร้อยละ ๔.๑)

การค้าระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐวานูอาตู (ข้อมูลสถิติศุลกากร ปี ๒๕๖๒)

มูลค่าการค้ารวม ๑๒๕๔.๔๗ ล้านบาท^{๑๐}

- ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังวานูอาตูมูลค่า ๓๙๐.๔๒ ล้านบาท
- ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากวานูอาตูมูลค่า ๘๖๔.๐๕ ล้านบาท

มูลค่าสินค้าเกษตรและอาหาร ๙๓๒ ล้านบาท

- ประเทศไทยส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไปยังวานูอาตูมูลค่า ๖๘ ล้านบาท^{๑๑} สินค้าที่สำคัญ : อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป น้ำตาลทราย ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ข้าว น้ำผักและผลไม้ และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป
- ประเทศไทยนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากวานูอาตูมูลค่า ๘๖๔ ล้านบาท^{๑๒} สินค้าที่สำคัญ : ปลาทูน่า ท้องแถบ และปลาทูน่าแช่แข็ง

หมายเหตุ : อัตราแลกเปลี่ยน ๑ เหรียญสหรัฐอเมริกา เท่ากับ ๓๑.๐๔๗๖ บาท

(อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ปี ๒๕๖๒ ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย)^{๑๓}

ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ COVID-19^{๑๔}

สำนักงานจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ (National Disaster Management Office (NDMO)) มีคำสั่งปิดท่าอากาศยานและท่าเรือสำหรับการเดินทางระหว่างประเทศทั้งหมด ระงับเที่ยวบินภายในประเทศและเรือข้ามฟากทั้งหมด ระงับการเคลื่อนที่ของแรงงานตามฤดูกาล (seasonal worker programs)ที่จะไปทำงานในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ปิดโรงเรียนอย่างไม่มีกำหนด ห้ามชุมนุมมากกว่า ๕ คน และส่งเสริมการเว้นระยะห่างทางสังคม ด้วยเหตุนี้ตัวเลขเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๖ ของ GDP ของประเทศจึงได้รับผลกระทบอย่างหนัก รัฐบาลใช้งบประมาณที่มีอยู่ร่วมกับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลีย จีน นิวซีแลนด์ องค์กรยูนิเซฟ องค์กรอนามัยโลก องค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ ในการเพิ่มสถานบริการด้านสุขภาพและเพิ่มการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลและเวชภัณฑ์

เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ มีการประกาศนโยบายช่วยเหลือทางการเงินในระยะแรกมูลค่า ๔ พันล้านเหรียญวานูอาตู (ประมาณร้อยละ ๔ ของ GDP) เพื่อสนับสนุนโครงการช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น การยกเลิกค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าใช้จ่ายสำหรับธุรกิจในปี ๒๕๖๓ (โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่ต้นปี) การจ่ายเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพการจ้างงาน (คืนเงินให้นายจ้างสูงสุด ๓๐,๐๐๐ เหรียญวานูอาตู/พนักงาน/เดือน เป็นเวลา ๔ เดือน และเพิ่มอีกร้อยละ ๑๕ ให้กับนายจ้าง (สำหรับ SMEs ซึ่งมีมูลค่าการซื้อขายน้อยกว่า ๒๐๐ ล้านเหรียญวานูอาตู) การอุดหนุนเพื่อสนับสนุนผู้ผลิตเนื้อมะพร้าวแห้ง โกโก้ และสินค้าอื่น ๆ, สนับสนุนภาคการขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกษตรกรเข้าถึงศูนย์กลางตลาดสำคัญ ๆ และงดเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับมัธยมสำหรับปี ๒๕๖๓

ที่มา :

^{๑๑} <https://www.worldatlas.com/webimage/countrys/oceania/vu.htm>

^{๑๒} https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_DataBooklet.pdf

^๓ <https://en.wikipedia.org/wiki/Vanuatu#Climate>

^๔ <https://tradingeconomics.com/vanuatu/agricultural-land-percent-of-land-area-wb-data.html>

^๕ <https://www.dfat.gov.au/geo/vanuatu/Pages/vanuatu-country-brief>

^๖ <https://import-export.societegenerale.fr/en/country/vanuatu/economy-country-risk>

^๗ <https://tradingeconomics.com/vanuatu/gdp>

^๘ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/nh.html>

^๙ <https://oec.world/en/profile/country/vut/>

^{๑๐} <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=TradeThSummary>

^{๑๑} <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=MenucomTopNCountry&Option=1&Lang=Th&ImExType=1>

^{๑๒} <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=MenucomTopNCountry&Option=2&Lang=Th&ImExType=0>

^{๑๓} https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=123&language=th

^{๑๔} <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#V>

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

มีนาคม ๒๕๖๓